

Om oppstarten av nye hub/noder i 2019-20

Fagråd for eInfrastruktur tildelte eInfrastrukturmidler til 4 nye hub/noder på møtet 26. august 2020. Fagrådet ønsker en status om oppstart og virksomhet i disse hub/nodene pr 2. tertial 2020 og ber om at svar på spørsmålene nedenfor sendes pr e-post **til einfrastruktur-sekretariat@uio.no** innen **14. september 2020**.

Ordningen med eInfrastrukturmidler skal evalueres i 2020. Fagrådet har startet arbeidet med en egenevaluering der status og erfaringer fra hub/node-virksomheten i 2017-20 vil inngå.

Hub/node:	Teksthub (med digital humaniora)
Hub/node-leder:	Fram til 15. juni: Janne Bondi Johannessen. Etter hennes død er Kristin Hagen fra Tekstlaboratoriet kontaktperson inntil Tekstlaboratoriet får ny leder som da sannsynligvis også blir ny hub/node-leder. Dette blir forhåpentligvis klart i løpet av oktober.
Vertsorganisasjon	Institutt for lingvistiske og nordiske studier (ILN)
Nettside:	https://www.uio.no/tjenester/it/forskning/kompetansehuber/teksthub/

1. Hva er tildelte midler brukt til?

Angi hvordan midlene tildelt i perioden 2019-20 er brukt. Oppgi eventuell egenfinansiering.

Formål	2019	2020
Lønn, frikjøp	0 kr	623 455 kr
Anskaffelser, investeringer	0 kr	0 kr
Kompetanseutvikling	0 kr	0 kr
Andre kostnader	0 kr	16 590,43kr
SUM	0 kr	640 045,43kr
Tildeling fra fagrådet	500.000 kr	1.500.000 kr
Egenfinansiering	0 kr	177 053 kr

Kommentar: I tabellen oppgis kun tall for kostnader til og med august 2020. Grunnet en inkurie har det ikke blitt ført frikjøp for leder og senioringeniører fra Tekstlaboriatoriet for 2019 på det opprettede prosjektet for Teksthuben. For 2020 vil det føres noe mer frikjøp for å kompensere for innsatsen, slik at forholdet mellom innvilgede midler og vertskapets egenandel ivaretas. Likevel vil det føres mindre frikjøp enn opprinnelig budsjettet for i 2020, som følge av lavere aktivitet enn planlagt og lederens bortgang.

Kostnadsbildet for teksthuben har vært lavere enn antatt for alle kategoriene i det opprinnelige budsjettet. Dette skyldes lavere aktivitet som delvis skyldes Covid-19 og delvis lederens bortgang, se også punktene nedenfor i rapporten. I forhold til opprinnelig budsjett er det ikke gjort anskaffelser som planlagt (noen maskiner og programvare, og dessuten lisenser). Enkelte andre kostnader har blitt ført på Tekstlaboratoriets ordinære driftsregnskap i stedet for på prosjektet. Det har heller ikke vært behov for midler til kompetanseutvikling og kursing, ettersom det ikke har vært mulig å reise. Videre ble det opprinnelig planlagt med midler for transkribører og annen vitenskapelig assistanse, som å bidra i pilotprosjekter som lyses ut gjennom huben (se punkt 3.4). Ettersom utlysninger av både pilotprosjekter og kompetansetiltak har blitt forsinket, står også disse midlene ubrukt.

Dette betyr at teksthuben per dags dato har et stort og vesentlig mindre-forbruk i forhold til søknadsbudsjett. Mens deler av midlene, herunder planlagt frikjøp til ledelse og senioringeniører, kan være i tilnærmet balanse ved årets utgang, er store summer avhengig av at det blir mulig å ta opp igjen aktivitet utover høsten. Vi forventer at noen av de planlagte anskaffelsene vil bli foretatt (mindre utlånsutstyr og lisenser) i løpet av høsten 2020.

Om mulig, ønsker Teksthuben å søke om omdisponering eller forskyvning av midler når en ny leder har blitt bekreftet.

2. Hva slags nettverk er bygd opp?

Redegjør for hvilke noder som inngår i hub/noden, om det har vært samarbeid med andre hub/noder og om IT-organisasjonen sentralt og lokalt eller andre har vært involvert i virksomheten hittil.

Innledningsvis må det nevnes at det siste halvåret har bydd på store utfordringer for Teksthuben. Etter at Tekstlaboratoriet på HF fikk tildelt Teksthub høsten 2019, ble det første offisielle oppstartmøte arrangert 11. november 2019. Møtet hadde godt oppmøte, og deretter ble det arrangert et heldagsseminar 6. januar. Agendaen for heldagsmøtet var å involvere nodene inn i hub-strukturen, og diskutere arbeidsformer. Det ble etablert sju noder som folk kunne melde seg til ut fra faglig interesse, med hensikt om å undersøke nodenes interesser og behov, samt utpeke kontaktpersoner for nodene. Det ble satt opp 6 møter med de forskjellige nodene i perioden 11 mars – 3 april.

Teksthub gjennomførte et møte i noden «Litteraturlæring med digitale verktøy» 11. mars. De andre møtene måtte utsettes da universitetet stengte. Under nedstengingen opplevde vi liten interesse for å

arrangere nodemøter på zoom, de fleste forskeres fokus var å etablere nettundervisning og eksamen på en ny måte. I april ble teksthubleder Janne Bondi Johannessen uventet svært syk og døde 15. juni. I løpet av disse månedene har derfor teksthuben ikke kommet så langt som det har vært ønskelig med de aktivitetene som har vært planlagt. Per 15. september har vi likevel en plan for arbeidet i huben i høst: I løpet av høsten vil huben ta opp igjen møter med nodene, og dessuten utlyse midler til kompetanseheving og småskala-prosjekter.

2.1. Oversikt over nodene

Huben har foreløpig 6 noder med påmeldte deltakere.

- Litteraturlæsing med digitale verktøy
- Talespråk/korpus/(automatisk) transkripsjon
- Skriftspråkstekst/korpus
- Maskinlæring, annotering (tagging, parsing) og statistikk
- Databaseutvikling og modeller
- Nettdugnad (crowdsourcing)

I tillegg har huben en koordineringsnode. Det var også planlagt en node for praterobot (chatbot), men til dette er det foreløpig ikke nok interesserte deltakere. Forskere og teknikere kan fritt melde seg til en eller flere noder gjennom påmeldingsskjema på nett. Siden det første møtet har vi fått noen flere interessenter til nodene.

På oppstartmøtet høsten 2019 og heldagsseminaret 6. januar ble det dannet en styringsgruppe med følgende deltakere, med representasjon fra de fleste av nodene.

- Janne Bondi Johannessen (Tekstlaboratoriet, ILN)
- Erik Velldal (IFI)
- Hildegunn Dirdal/Hilde Hasselgård (ILOS)
- Nina Evensen (Ibsensenteret, ILN)
- Anne Sæbø (UB)
- Kristin Hagen, sekretær

Styringsgruppa sin oppgave er å gi innspill til teksthubens koordineringsnode ved behov, herunder å prioritere arbeidsoppgaver i huben, og dessuten behandle søknader om prosjektstøtte (se punkt 3.4.) og sikre rettferdig fordeling av de midlene som lyses ut til felleskapet.

2.2. Samarbeid med andre hub/noder

Tekstlaboratoriet har vært en node i Videohub siden denne ble opprettet. I mange prosjekt henger video og tekst (for eksempel transkripsjoner og koding av videoen) tett sammen, derfor har det vært naturlig å ha et samarbeid med dem:

<https://www.uio.no/tjenester/it/forskning/kompetansehuber/videohub/>).

Teksthuben har også blitt kontaktet av Hub for læringsanalyse (HuLAR) for et mulig samarbeid. Mulige koblinger kan være både node for «Maskinlæring, annotering (tagging, parsing) og statistikk» og noder med korpus, herunder elevkorpus: <https://www.uv.uio.no/iped/forskning/prosjekter/hub-node-hular/>

2.3. Involvering av IT-organisasjonen sentralt (USIT) og lokalt

Hittil har Teksthub hatt lite kontakt med IT-organisasjonen sentralt bortsett fra at de også har vært invitert til møtene våre, og at en person fra USIT har deltatt på innledende møter. Rune Normann Hamre holdt et innlegg på møtet 6. januar om temaet «Tale til tekst»

2.4. Andre involverte i hub/noden

Universitetsbiblioteket har flere aktive deltakere, både i styringsgruppa og i nodene.

3. Hvilke resultater er skapt?

Beskriv hvilke resultater i form av kompetansebygging, eInfrastrukturressurser og -tjenester, tekniske løsninger, møteplasser og samarbeidsarenaer med mer som er utviklet i regi av hub/noden i 2019-20

3.1. Kompetanseutvikling

Foreløpig er det arrangert ett heldagsseminar i tillegg til oppstartsmøtet.

Heldagsseminaret 6. januar hadde 30 påmeldte deltakere, og på programmet stod åtte presentasjoner fra deltakere i huben. Ideen var at deltakerne fra ulike miljøer ved UiO kunne presentere seg og dele sin kunnskap på tvers av fagområder. Se programmet her:

<https://www.uio.no/tjenester/it/forskning/kompetansehuber/teksthub/arrangementer/oppstartjanuarsseminar.html>

Det ble også satt av tid til uformelle diskusjoner ved lunsj og middag, samt en planleggingssesjon der det ble bestemt hvordan Teksthub skal jobbe videre.

Allerede på oppstartsmøtet ble det klart at ønsker og forventninger til huben er ganske forskjellige. Vi har derfor vurdert det slik at de fleste aktivitetene for kompetanseutvikling skal foregå i nodene.

I september har vi etablert følgende mulighet:

Deltakerne i huben og nodene kan søke Teksthub om støtte til kompetansebyggende tiltak. Det kan søkes fortløpende gjennom året, huben ønsker å støtte initiativer som kan bidra til å heve kompetansen for nettverket. Det kan innvilges støtte til tiltak som tilgang på databaser og lisenser, kurs, gjesteforelesninger med relevante tema som avansert transkripsjon, annotering, nettdugnad, fjernlesning, maskinlæring og så videre. Kurs og forelesninger som kobler både undervisning og

forskning, eller som er tilgjengelig for flere deltakere i huben vil bli prioritert. Innvilgede fellesarrangementer skal annonseres gjennom hub-ens nettsider.

3.2. eInfrastrukturressurser og -tjenester etablert

- Tekstlaboratoriet er senteret i Teksthub. Her er det mulig å henvende seg for å få hjelp og råd til mindre prosjekter. Tekstlaboratoriet driver også koordineringsnoden.
- Tekstlaboratoriet drifter tekstkorpus og databaser som er tilgjengelige for alle forskere og studenter, både på HF, UiO og ellers siden det meste er nettbasert.

3.3. Møteplasser, samarbeidsarenaer

Arbeidet videre i huben er tenkt å fortsette i de ulike nodene. I løpet av høsten vil vi forsøke å arrangere oppstartmøter for alle nodene slik det var planlagt i vår. For hver node velges det en nodeleder som kan drive arbeidet framover sammen med Tekstlaboratoriet.

Selv om det fortsatt er utfordrende, håper vi å arrangere de første møtene fysisk på Blindern. Det er lettere å arrangere zoom-arrangement og møter senere når folk har møtt hverandre fysisk. Men vi er fortsatt usikre på om dette lar seg gjøre innenfor retningslinjene for smittevern.

3.4. Annet

I september har vi etablert en ordning der deltakerne av huben og nodene kan søke Teksthub om midler til mindre utviklingsprosjekter som er helt i startgropa eller på et tidlig utviklingsstadium. Det kan søkes om midler til workshoper for prosjektutvikling, forskningsassistanse for oppbygging av korpus og lister og så videre, eller til datainnsamling (f.eks. Amazon Mechanical Turk). Hver søknad kan søke om inntil 75 000 kroner. Man kan også søke om å få bruke Tekstlaboratoriets ingeniører tilsvarende samme beløp.

Søknadene blir evaluert av styringsgruppen, og kan sendes inn innen 1. september, 1. desember, 1. februar og 1. mai hvert år. (Nå i høst er søknadsfristen 1. oktober.). De innvilgede prosjektene blir presentert på hubens nettsider.

4. Hvilken effekt har resultatene av hub/nodens virksomhet hatt?

Beskriv kort hvilke effekter virksomheten har hatt for forskere og forskningsgrupper og for forskningen ved universitetet.

Det er foreløpig for tidlig å måle effekten av arbeidet i Teksthuben. Men vi ser allerede at det er knyttet kontakter mellom ulike aktører som ikke har samarbeidet så mye tidligere, dette gjelder både på tvers og innad i nodene.

5. Hva er de viktigste lærdommene og erfaringene fra arbeidet hittil?

Med henblikk på framtidig utvikling av hub/node-virksomheten, beskriv kort hva som er de viktigste lærdommene og erfaringene – positive såvel som negative – å ta med seg fra hub/nodens første år.

En viktig erfaring er at selv om entusiasmen er stor, er det er tidkrevende for deltakerne og koordinatorene å komme i gang, spesielt når koronasituasjonen krever ekstraordinær innsats.

Særsilt for Tekstlaboratoriets del har vi hatt store utfordringer knyttet til Johannessens plutselige sykdom og død, og dette har uheldigvis forsinket oss i arbeidet med nodemøter og utarbeidelse av retningslinjene for kompetansehevende tiltak og støtte til mindre prosjekter.

En annen erfaring er at det tar tid å identifisere hvilke behov som finnes hos noden, og hvilke arbeidsformer som passer best. Å etablere møteplasser og samarbeidsarenaer er viktig for at nodene skal kunne være selvgående. Mye av det arbeidet som gjøres i nodene må av nødvendighet være grasrotarbeid, og er slik avhengig av at det er et engasjement. For mange er det uvanlig å være en del av et nytt kompetansenettverk, uten at det arbeides med konkrete (felles)prosjekter. Vi håper derfor at utlysning av midler vil kunne stimulere til aktivitet.